Teachingninja.in

Latest Govt Job updates

Private Job updates

Free Mock tests available

Visit - teachingninja.in

MPSC
Group C
(Mains)

Previous Year Paper

(Clerk-Typist) Paper-II

21 Oct, 2018

Teachingninja.in

महाराष्ट्र गट-क सेवा (मुख्य) परीक्षा-2018 लिपिक-टंकलेखक पदाकरीता स्वतंत्र पेपर क्र. 2
2018
दि. 21 ऑक्टोबर 2018

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.
105885

D12 संच क्र. **A**

प्रश्नपुस्तिका – II

सामान्य क्षमता चाचणी व पदासंबंधीचे / विषयासंबंधीचे ज्ञान

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 100

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								
	केंद्राची संकेताक्षरे							शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता** नमूद करावा.

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

Teachingninja.in

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

Teachingninja.in

1. दिलेल्या मालिकेत, प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय निवडा.

6, 13, 25, 51, 101, ?

(1) 201 (2) 202

(3) 203 (4) 205

Replace the question mark, choosing correct alternative in the given series.

6, 13, 25, 51, 101, ?

(1) 201 (2) 202

(3) 203 (4) 205

---

2. E, F, G आणि H या चार गावकऱ्यांना रात्री फक्त एक दिवा वापरून नदीवरील लाकडी फळ्या व सुंभांनी बांधलेला डगमगणारा साकव ओलांडायचा आहे. त्यांचे ओलांडण्याचे वेग अनुक्रमे 2, 4, 5 व 6 असे आहेत. एका वेळी जास्तीत जास्त दोन व्यक्ती साकव ओलांडू शकतात. जोडीने चालताना कमी वेगाच्या व्यक्तीच्या बरोबरीनेच चालायचे आहे. साकव ओलांडल्यानंतर अधिक वेगाच्या व्यक्तीने दिव्यासह परतून गटातील दुसऱ्या व्यक्तीला सोबत द्यायची आहे. सरते शेवटी दिवा मूळ जागी ठेवून तो वाहून नेणाऱ्या व्यक्तीने पुन्हा दिव्याशिवाय साकव ओलांडण्यचा आहे. या सर्व गावकऱ्यांना साकव ओलांडण्यासाठी लागणारा एकूण किमान वेळ मिनिटांत दाखवणारा पर्याय निवडा.

(1) 21 (2) 23

(3) 25 (4) 19

Four villagers E, F, G and H want to cross a shaky bridge across the river made of wooden planks and ropes during night using only single lamp. Their speed of crossing is 2, 4, 5 and 6 respectively. At a time at the most two persons can cross the bridge. The pair must walk together at the speed of slower person. After crossing the bridge person having faster speed must return with lamp each time to accompany another person in the group. Finally, the lamp has to be kept at the original place and the person carrying it has to cross the bridge again without lamp. Select the option that shows total minimum time in minutes all these villagers will require to cross the bridge.

(1) 21 (2) 23

(3) 25 (4) 19

Teachingninja.in

3. A, B, C, D, E व F संयुक्त कुटुंबाचे सदस्य आहेत. त्यांच्या बद्दलची माहिती वाचून त्यावर आधारित तार्किक दृष्ट्या योग्य अनुमान निवडा.

अ. पुरुषांची संख्या स्त्रियांच्या संख्येइतकी आहे.

ब. A व E हे F चे मुलगे आहेत.

क. D या आईची दोन मुले आहेत : एक मुलगा व एक मुलगी.

ड. B हा A चा मुलगा आहे.

य. सध्या कुटुंबात फक्त एकच जोडपे आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) A, B व C या सर्व स्त्रिया आहेत (2) D ही A ची पत्नी आहे

(3) D ची दोन मुले आहेत : E व F (4) D ही F ची मुलगी आहे

A, B, C, D, E and F are members of joint family. Study the information about them and select logically correct inference based on it.

a. The number of males equals that of females.

b. A and E are sons of F.

c. Mother D has two children : one girl and one boy.

d. B is son of A

e. There is only one couple in the family at present.

Answer Options :

(1) A, B and C are all females (2) D is the wife of A

(3) D has two children : E and F (4) D is daughter of F

---

4. एका विशिष्ट वर्षी जानेवारी महिन्यात पाच शुक्रवार येतात. या संदर्भात ***चुकीचे*** विधान निवडा.

(1) या महिन्यातील पहिला शुक्रवार 4 तारखेपूर्वी येईल.

(2) या महिन्यात पाच रविवार असण्याची शक्यता आहे.

(3) 31 जानेवारीला सोमवार असण्याची शक्यता आहे.

(4) 1 जानेवारीला बुधवार असण्याची शक्यता आहे.

In a particular year the month of January contains five Fridays. Select the ***false*** statement with respect to this.

(1) The 1st Friday in the month definitely occurs before 4th

(2) It is possible that there can be five Sundays in this month.

(3) It is possible that 31st January can be Monday.

(4) It is possible that 1st January can be Wednesday.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

5. मालकीचे वाहन असणारी प्रत्येक व्यक्ति तिने रस्त्याचा किती वापर केला आहे याची दखल न घेता काही रक्कम करापोटी देते : 100 किमी इतका कमी रस्ता पार करणारी व्यक्ति 1000 किमी पार करणाऱ्या व्यक्तिइतकीच कर देते. हा अन्याय आहे. रस्ताकर काढून टाकण्याची गरज आहे आणि रस्त्यांच्या देखभालीच्या गरजेचा पैसा इंधनावरील कर वाढवून उभारला पाहिजे. या बदलामुळे रस्ता जास्त वापरणारे जास्त पैसे देतील याची आपोआपच हमी मिळेल. ही फक्त न्याय्य करप्रणाली नसून कदाचित ती जास्तीचा महसूल मिळवून देईल.

पुढे दिलेल्यापैकी वरील युक्तिवादात आधारभूत असलेल्या तत्त्वाचे विवरण करणारे सर्वोत्तम उदाहरण निवडा.

(1) रोजंदारी करणाऱ्या लोकांपेक्षा कायमस्वरूपी नोकरी करणाऱ्या लोकांना उच्च कर देणे भाग पाडले पाहिजे.

(2) फक्त परवडत नाही अशांनाच फक्त नि:शुल्क वैद्यकीय उपचार मिळायला हवा.

(3) वर्गणी भरून दूरदर्शन वाहिन्यांना किंमत मोजली गेली पाहिजे म्हणजे फक्त त्या पाहणाऱ्यांनाच किंमत द्यायला भाग पाडता येईल.

(4) फक्त तुरळक प्रवास करणाऱ्यांपेक्षा कामावर जाताना नियमितपणे रेल्वे प्रवास करणाऱ्या लोकांनी कमी दर द्यायला हवा.

Each vehicle owner pays some amount as road tax regardless how much one uses the roads : any person who covers as little as 100 km pays same as any person who covers 1000 km. This is unfair. There is a need to scrape road tax and money necessary for maintaining roads should be raised by increasing tax on fuels. This change will automatically ensure that those who use roads more will be paying more. This is not only fairer tax system but might also bring in additional revenue.

Select from the following the best example that illustrates principle underlying the above argument.

(1) People with permanent jobs should be made pay higher taxes than daily wagers.

(2) Only those who cannot afford should get free medical treatment.

(3) Television channels should be paid for by subscriptions so that only those people who watch them should be made to pay.

(4) Persons who travel to work by train regularly should pay a lower fair than those who travel only occasionally.

---

6. आज B कडे A च्या ₹ $\frac{1}{3}$ आहेत. C कडे B च्या ₹ $\frac{4}{5}$ आहेत. D कडे C च्या ₹ $\frac{1}{7}$ आहेत. जर D कडे ₹ 2 लाख असतील, तर A जवळ किती रुपये आहेत ?

(1) 14 लाख (2) 52·5 लाख

(3) 13·23 लाख (4) 525 लाख

Today B has ₹ $\frac{1}{3}$ of A. C has ₹ $\frac{4}{5}$ of B. D has ₹ $\frac{1}{7}$ of C. D possess ₹ 2 lakh, then how much Rupees A has ?

(1) 14 lakh (2) 52·5 lakh

(3) 13·23 lakh (4) 525 lakh

Teachingninja.in

7. नव्या अध्ययनाने व्यक्ति त्याच्या वा तिच्या मेंदूत बदल घडवून आणू शकतो अशा मेंदूच्या लवचीकतेची माहिती प्रत्येकाला आहे. उदाहरणार्थ, लंडनच्या टॅक्सी चालकांच्या लंडनच्या भौगोलिक ज्ञानाचे परीक्षण करण्यासाठी घेतलेल्या परीक्षेच्या तयारीचा प्रसिद्ध अभ्यास घेऊ. त्यांच्या तयारीच्या सुरुवातीच्या तसेच शेवटीच्या मेंदूच्या छाननी चित्रांची तुलना केली तेव्हा त्यांच्या मेंदूच्या त्रिमिती स्मृतीला प्रत्यक्ष कारणीभूत असणाऱ्या भागाचे आकारमान वाढलेले आढळले. म्हणजेच अगदी स्नायूंप्रमाणेच जितका जास्त वापरावा तितक्या प्रमाणात मेंदू आकाराने तसेच ताकदीने वाढलो असे यातून सूचित होते. म्हणूनच ज्या लोकांना स्वत:च्या एकूण बुद्ध्यंकात (बुद्धिनिर्देशांक) वाढ करण्यासाठी त्यांनी फक्त खूप मोठ्या संख्येने बुद्धिमत्ता परीक्षा देणे हा सोपा मार्ग आहे.
पुढील पर्यायांतून वरील युक्तिवादातील दोष दाखवणारी सर्वोत्तम अभिव्यक्ती निवडा.

(1) लंडनचे टॅक्सी चालक एकूण लोकसंख्येचे सार्वत्रिक प्रतिनिधित्व करतीलच असे नाही.
(2) स्मृतीच्या विशिष्ट उदाहरणाच्या आधारे बुद्धिबाबतचा सामान्य निष्कर्ष काढला आहे.
(3) करत असलेल्या मानसिक कृतींच्या प्रमाणावर मेंदूचा आकार अवलंबून असेलच असे नाही.
(4) प्रत्येकाच्या बुद्ध्यंकाला मेंदूचा एकच भाग कारणीभूत असावा असे यात गृहीत धरले आहे.

Everyone is familiar with plasticity of brain due to which with new learning person can bring in changes in his or her brain. For example a famous study of preparing for the exams taken by London taxi drivers testing their geographical knowledge of London. When brain-scans taken at the start of their preparations and at the end were compared, it was found that the parts of the brain responsible for spatial memory had actually increased in the size. This would seem to suggest that, just like a muscle, the brain increases in size and power the more it is used. People who want to improve their overall IQ (Intelligence Quotient), therefore, should simply take a very large number of IQ tests!
Select from the following options the best expression of the flaw in the above argument.

(1) London taxi drivers are not necessarily representative of the population as a whole.
(2) It draws a general conclusion about intelligence from the particular example of memory.
(3) Brain size is not necessarily dependent on the extent of mental activity undertaken.
(4) It assumes that there is a single part of the brain that is responsible for one's IQ.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

8. एक घड्याळ अशा स्थितीत ठेवले आहे की, दुपारी 12 वाजता त्यांचा मिनिट काटा ईशान्य दिशा दर्शवितो. तर दुपारी 1·30 वाजता त्या घड्याळाचा तासकाटा कोणती दिशा दर्शवितो.

(1) उत्तर (2) दक्षिण

(3) पूर्व (4) पश्चिम

A clock is so placed at 12 noon it's minute hand points towards North-East. In which direction does it's hours hand point at 1·30 pm ?

(1) North (2) South

(3) East (4) West

---

9. काही वेळा मानवांतील साम्यांपेक्षा त्यांच्यातील भेद अधिक लक्षवेधी असतात. अल्पसंख्य असले तरीही सर्वप्रथम वा सर्वोत्तम असण्याच्या स्पर्धात्मक वृत्तीपायी काही लोक तीव्र भौतिक सुविधांचा अभाव, मरणाची मोठी जोखीम आणि टोकाच्या एकांतवासाचा समावेश असलेला एखादा महत्त्वाकांक्षी प्रवास करतात. सोपे, आरामदायी व जोखीमयुक्त जीवन पसंत करणाऱ्या बहुसंख्यांशी यांची तुलना केली तर त्या प्राण्यांच्या दोन भिन्न प्रजाती असल्यासारखे एका मानवाचे वर्तन दुसऱ्यापेक्षा खूपच वेगळे असलेले पाहायला मिळते. मानवी वर्तनाबाबत सामान्य नियम करण्याचा प्रयत्न करताना प्रत्येकाने हे वैविध्य मनात बाळगायला हवे.

वरील परिच्छेदाचा निष्कर्ष ठरेल अशी सर्वोत्तम अभिव्यक्ती पुढीलपर्यंतून निवडा.

(1) मानवाच्या वर्तनातील भिन्नतेमुळे त्याविषयी कोणतेही सामान्यीकरण करणे कठीण जाते.

(2) मानव वंशाच्या सदस्यांतील वर्तन त्या प्राण्यांच्या दोन वेगवेगळ्या प्रजाती असल्याप्रमाणे भिन्न असते.

(3) काही तरी अचाट पराक्रम करून दाखवण्यात असलेल्या स्वारस्यापायी जोखीम पत्करणारी माणसे साच्यातील नसतात.

(4) इतर सर्व प्राण्यांत मानव प्राणी श्रेष्ठ आहे.

The differences between human beings are sometimes more striking than the similarities. Though in minority, some people are driven by a competitive urge to be the first or the best, undertake ambitious expeditions involving severe physical deprivations, high risk of fatality, and extreme isolation. If one compares these people to the majority who prefer an easy, risk free life of comfort and we can see that one human being can be as different from another in their behaviour as two different species of animals. While attempting to form general rules about human behaviour one needs to bear this variation in mind.

Select from the following options that best expresses the conclusion of the passage above.

(1) Variation in human behaviour makes it difficult to make any generalisation about it.

(2) Members of the human race can be as different in their behaviour as two separate species of animals.

(3) Humans who take risks in the interests of achieving unusual feats are untypical.

(4) Human beings are superior to all other animals.

Teachingninja.in

10. स्पर्धात्मक चाचणीसाठी प्रत्येक 'बरोबर' उत्तरामागे 3 गुण देण्यात आले आहेत आणि प्रत्येक चुकीच्या उत्तरामागे 1 गुण कमी करण्यात आला आहे. जर राहुलला 40 प्रश्न असलेल्या चाचणीत शून्य गुण मिळाले, तर त्याचे किती प्रश्न ***चुकले*** ?

(1) 10

(2) 30

(3) 25

(4) 35

For the competitive test, 3 marks are given for every correct answer and for every wrong answer 1 mark is deducted. If Rahul scored zero marks in the test of 40 questions. How many questions he answer ***wrongly*** ?

(1) 10

(2) 30

(3) 25

(4) 35

---

11. पुढील प्रश्नाचे उत्तर देण्याशी संबंधित पर्याय निवडा या पुस्तकाची एकूण पाने किती ?

अ. जनाने सुरुवातीपासून या पुस्तकाची 132 पाने मोजली.

ब. मोनूने या पुस्तकाच्या शेवटच्या पानापासून सुरुवात करून 132 पाने मोजली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त माहिती "ब" पुरेशी आहे आणि फक्त माहिती "अ" पुरेशी नाही.

(2) "अ" व "ब" माहिती एकत्रितपणे पुरेशी आहे.

(3) फक्त माहिती "अ" पुरेशी आहे पण फक्त माहिती "ब" पुरेशी नाही.

(4) "अ" व "ब" ही माहिती एकत्रितपणे पुरेशी नाही.

Select the most appropriate option with respect to answering following question. How many total number of pages are there in this book ?

a. Jana counted its 132 pages from the beginning of the book.

b. Monu counted its 132 pages from the last page of the book.

Answer Options :

(1) Information "b" alone is sufficient and information "a" is not necessary.

(2) Information "a" and "b" together are sufficient.

(3) Information "a" alone is sufficient and information "b" is not necessary.

(4) Information "a" and "b" together are not sufficient.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

12. काही नियमानुसार संदेश वहन करण्यासाठी O, P, R, S, U, V व W या सात थांब्यांनी बनलेली प्रणाली वापरली जाते. प्रत्येक थांबा पुढे दिलेल्या नियमांनुसार स्वत: सुरू केलेला त्याचप्रमाणे इतरांकडून प्राप्त केलेला संदेश प्रक्षेपित करतो. P व R, S व W तसेच U व V यांच्या दरम्यान दोन्ही दिशांनी संदेश प्रक्षेपित होतात. O कडून U कडे, R कडून S कडे, U कडून P कडे, W कडून O कडे, आणि W कडून R कडे याप्रमाणे संदेश प्रक्षेपित केले जातात. अनुक्रमे संदेश सुरू करणाऱ्या ते संदेश प्राप्त करणाऱ्या थांब्यादरम्यान संदेश वहना चे दोन पर्यायी मार्ग उपलब्ध आहेत पण संदेश सुरू व ग्रहण करणारे थांबे वगळता इतर कोणतेही थांबे ज्यांच्या मार्गात समान नाही ते दाखवणारा पर्याय निवडा.

(1) $P \rightarrow S$ (2) $R \rightarrow V$

(3) $U \rightarrow W$ (4) $W \rightarrow P$

There is a system composed of seven terminals. O, P, R, S, U, V and W that are used for relaying messages according to given rules. Each terminal can transmit any message initiated by it as well as any message received from others as per following rules; message can be transmitted between terminals P and R, S and W, and U and V in either direction. Messages can be transmitted from O to U, from R to S, from U to P, from W to O, and from W to R. Select the option that indicates initiating and final recipient respectively, between which a message travel along two alternate routes that have no terminal common except initiating terminal and the final receiving terminal.

(1) $P \rightarrow S$ (2) $R \rightarrow V$

(3) $U \rightarrow W$ (4) $W \rightarrow P$

---

13. लिलीकडे रया आणि डेव्ह यांच्या एकूण पुस्तकांपेक्षा जास्त पुस्तके आहेत. रया आणि कार्ल या दोघांकडे असलेल्या एकूण पुस्तकांपेक्षा लिलीकडे कमी पुस्तके आहेत. सोनाकडे कार्लपेक्षा अधिक पुस्तके आहेत. परीकडे लिलीपेक्षा जास्त पुस्तके आहेत.

वरील माहितीच्या संदर्भात ***चुकीचे*** विधान निवडा.

(1) डेव्हकडे निश्चित सर्वात कमी पुस्तके आहेत.

(2) कार्लकडे डेव्हपेक्षा जास्त पुस्तके आहेत.

(3) रयाकडे लिलीपेक्षा कमी पुस्तके आहेत.

(4) कोणत्या व्यक्तीकडे सर्वात जास्त पुस्तके आहेत हे निश्चित करणासाठी पुरेशी माहिती नाही.

Lily has more books that total number of books that Raya and Dave. The total number of book that Raya and Carl both have are more than those of Lily. Sona has more books than Carl. Pari has more books than Lily.

Select the ***false*** statement with respect to above information.

(1) Dave has definitely lowest number of books among all.

(2) Carl has more number of books than Dave.

(3) Raya has less number of books than Lily.

(4) There is no adequate information for deciding person having highest number of books among all.

Teachingninja.in

14. मध्यरात्रीपासून आतापर्यंतच्या वेळेचा पाव भाग आणि आतापासून मध्यरात्रीपर्यंत उरलेल्या वेळेचा निम्मे भाग यांची बेरीज म्हणजे आताची वेळ होय. आताची वेळ दर्शवणारा पर्याय निवडा.

(1) 9 : 40 am (2) 9 : 38 am

(3) 9 : 36 am (4) 9 : 28 am

One quater of the time till now from midnight and half of the time remaining from now up to midnight sums up to the present time. Select the option that indicates present time.

(1) 9 : 40 am (2) 9 : 38 am

(3) 9 : 36 am (4) 9 : 28 am

15. घनाकार जुळवण्यासाठी वापरलेले चार भाग अभ्यासा आणि जुळलेला घन निवडा.

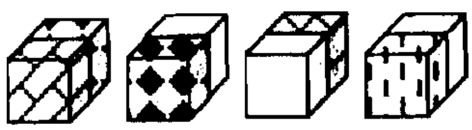

(1) 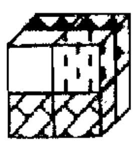

(2) 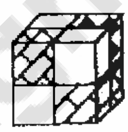

(3) 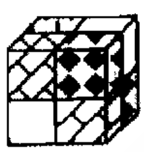

(4)

Study the four parts that are used for assembling the cube and select assembled cube.

(1)

(2) 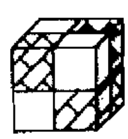

(3) 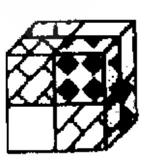

(4) 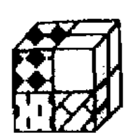

Teachingninja.in

16. सोबतच्या सारणीत शब्द व प्रत्येक ओळीत दिलेले त्यांचे विस्कळीत केलेले संगत अंक संकेत अभ्यासा आणि त्यातून उपलब्ध झालेल्या माहितीबद्दचे सत्य विधान निवडा.

CRAIN	35924
DRAIN	56243
DRIVE	72468
CRAVE	28397

(1) 2 हा A चा तर 3 हा R चा संकेत आहे.

(2) 3 हा R चा 4 ही I चा संकेत आहे.

(3) VE संकेत निश्चित आहे, पण E चा संकेत खात्रीचा नाही.

(4) IN चा संकेत खात्रीचा आहे, पण N चा संकेत निश्चित नाही.

Study the accompanying table of words and their corresponding shuffled digital codes given in each row and select the true statement about the information derived from it.

CRAIN	35924
DRAIN	56243
DRIVE	72468
CRAVE	28397

(1) Code of A is 2 and that of R is 3.

(2) Code of R is 3 and that of I is 4.

(3) Code of VE is definite, but individual code of E is uncertain.

(4) Code of IN is certain, but code of N is not definite.

Teachingninja.in

17. प्राणीसंग्रहालये ही प्राण्यांना रहाण्यासाठी गैरसोयीची जागा आहे. प्राण्यांच्या वर्तनाबद्दल शिकण्यासाठी लोक प्राणीसंग्रहालयांना भेट देतात पण ते पाहात असलेले प्राणी डांबलेल्या व अनैसर्गिक स्थितीत अनियमित व विक्षिप्त वर्तन करत असण्याची शक्यता जास्त आहे. प्राणीसंग्रहालये बंद करून नैसर्गिक अधिवासाच्या संरक्षणासाठी यामुळे वाचलेल्या पैशांचे पुनर्वाटप करायला हवे.

जर सत्य असेल तर वरील युक्तिवादाला सर्वाधिक दुर्बळ करणारे विधान निवडा.

(1) प्राणीसंग्रहालयाच्या भेटीमुळे शालेय विद्यार्थी प्राण्यांविषयी बरेच काही शिकू शकतात.

(2) नामशेष होऊ घातलेल्या प्राण्यांचे बंदिवासात प्रजनन घडवून आणि नंतर जंगलात त्यांची पुनर्प्रस्थापना करून प्राणीसंग्रहालये त्यांना जगवू शकतात.

(3) प्राणीसंग्रहालयात असलेले प्राण्यांपैकी अनेक जंगलात रहायला सक्षम नसतात.

(4) वन्य जीवन अधिवासाचे संरक्षण खूप महाग आहे.

Zoos are unsuitable places for animals to live. People visit zoos to learn about animal behaviour but the animals they see are likely to be behaving in abnormal and neurotic ways because of the cramped and unnatural conditions in which they are kept. Zoos should be closed down and the money saved should be reallocated to the protection of natural habitats.

Select the statement that would most weaken the above argument if it is true.

(1) School children can learn a great deal about animals from visiting zoos.

(2) Zoos enable endangered species to survive by breeding them in captivity and then re-introducing them to the wild.

(3) Many of the animals at present in zoos would not be capable of living in the wild.

(4) The protection of wildlife habitats is very costly.

18. सहा विधानांपुढे तिनांच्या एकत्रीकरणाचे चार संच दिले आहेत. तार्किक रीत्या संबंधित क्रमबद्ध संच निवडा.

अ. सर्व हॉकी खेळाडू तालीमबाज आहेत.

ब. काही तालीमबाज हॉकी खेळतात.

क. कोणीही तालीमबाज शाकाहारी नाहीत.

ड. काही हॉकी खेळाडू शाकाहारी आहेत.

य. सर्व तालीमबाज शाकाहारी आहेत.

र. कोणीही हॉकी खेळाडू शाकाहारी नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) क, अ, र (2) र, क, अ (3) ब, ड, र (4) क, अ, य

Six statements are followed by four sets of combination of three. Choose the logically related ordered set.

a. All hockey players are athletes.

b. Some athletes play hockey.

c. No athletes are vegetarians.

d. Some hockey players are vegetarians.

e. All athletes are vegetarians.

f. No hockey player is a vegetarian.

Answer Options :

(1) c, a, f (2) f, c, a (3) b, d, f (4) c, a, e

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

19. पुढील माहिती काळजीपूर्वक अभ्यासून दिलेल्या माहितीशी विसंगत असलेला पर्याय निवडा.

A, B, C, D, E, F व G सूर्यास्त पाहण्यासाठी ओळीत बसलेले आहेत पण ते दिलेल्या क्रमानेच असतील असे नाही. F व A यांच्या दरम्यान फक्त तीन व्यक्ति आहेत. F वा A ओळीच्या अगदी टोकांना बसलेले नाहीत. A व G यांच्या दरम्यान फक्त दोन व्यक्ति आहेत. E ही व्यक्ति A किंवा Fची लगतची शेजारी नाही. E ही व्यक्ति Bच्या उजवीकडून तिसरी आहे. B ही व्यक्ति Aची लगतची शेजारी नाही. E ही व्यक्ति Cची लगतची शेजारी नाही.

(1) G व B हे Fचे लगतचे शेजारी आहेत.

(2) जर A व E यांनी स्वत:च्या जागांची अदलाबदल केली तर A ही व्यक्ति Cच्या डावीकडे तिसरी असेल.

(3) H ने E व G यांच्या मधली जागा घेतली, तर C ही व्यक्ति H च्या उजवीकडे चौथी असेल.

(4) F ही व्यक्ति एक तर Gच्या डावीकडे किंवा उजवीकडे असू शकते.

Study the following information carefully and select the option that inconsistent with the information given.

A, B, C, D, E, F and G are seated in a row for watching the sunset but not necessarily in the same order. Only three people sit between F and A. Neither F nor A sits at the extreme ends of the line. Only two people sit between A and G. E is not an immediate neighbour of either A or F. E sits third to the right of B. B is not an immediate neighbour of A. E is not an immediate neighbour of C.

(1) G and B are immediate neighbours of F.

(2) If A and E exchange their positions A will be third from left of C.

(3) If H occupies position between E and G, then C will be forth to the right of H.

(4) F can be either to the left or to the right of G.

---

20. 'aunty is greeting her caretaker" या अभिव्यक्तीचे परकीय भाषेतील समान रूप निवडण्यासाठी दिलेली उदाहरणे अभ्यासा व दिलेले नियम वापरा : येथे नियमाला अपवाद नाही आणि फक्त पुरवलेल्या अभिव्यक्तीतून तयार झालेले नियमच लागू पडतात.

kolpo samopoak vadol ⇨ pupil called her aunty
amcili ruzeme mowdol ⇨ woman florist greeted teacher
kulpo ruzemeak sotarik ⇨ the school girl is requesting her teacher
deatalo kolpo naksrik ⇨ the caretaker is scolding the pupil

(1) mowdol somopoak deatlo. (2) somopo deataloak mowrik.
(3) somoppak amceili mowrik. (4) यापैकी एकही नाही

Study examples and use given rules for selecting foreign language equivalent for expression "aunty is greeting her caretaker" : there are no exceptions to the rule and only those rules apply that may be derived from the provided expressions.

kolpo samopoak vadol ⇨ pupil called her aunty
amcili ruzeme mowdol ⇨ woman florist greeted teacher
kulpo ruzemeak sotarik ⇨ the school girl is requesting her teacher
deatalo kolpo naksrik ⇨ the caretaker is scolding the pupil

(1) mowdol somopoak deatlo. (2) somopo deataloak mowrik.
(3) somoppak amceili mowrik. (4) None of the above

Teachingninja.in

21. 1008 ला कोणत्या लहान संख्येने गुणले असता उत्तर पूर्ण वर्ग येतो ?

(1) 8 (2) 7 (3) 2 (4) 5

By what least number should we multiply 1008 to make it a perfect square ?

(1) 8 (2) 7 (3) 2 (4) 5

---

22. फर्निचरच्या तीन वस्तूंची सरासरी किंमत ₹ 15,000 आहे. जर त्या वस्तूंच्या किमतीचे गुणोत्तर 3 : 5 : 7 असे असेल, तर सर्वात स्वस्त वस्तूची किंमत किती ?

(1) ₹ 3,000 (2) ₹ 6,000

(3) ₹ 9,000 (4) ₹ 12,000

The average price of three items of furniture is ₹ 15,000. If their prices are in the ratio 3 : 5 : 7, then the price of the cheapest item is

(1) ₹ 3,000 (2) ₹ 6,000

(3) ₹ 9,000 (4) ₹ 12,000

---

23. जर A : B = 5 : 7 व B : C = 6 : 11 असेल, तर A : B : C = ?

(1) 5 : 7 : 6 (2) 5 : 7 : 11

(3) 30 : 42 : 77 (4) 28 : 24 : 44

If A : B = 5 : 7 and B : C = 6 : 11, then find the ratio of A : B : C.

(1) 5 : 7 : 6 (2) 5 : 7 : 11

(3) 30 : 42 : 77 (4) 28 : 24 : 44

---

24. y = 7 ही रेषा खालीलपैकी कोणत्या रेषेला समांतर आहे ?

(1) y = x (2) y-अक्ष

(3) y = – x (4) x-अक्ष

The line y = 7 is parallel to line

(1) y = x (2) y-axis

(3) y = – x (4) x-axis

---

25. एका वर्तुळाचे क्षेत्रफळ हे 6 सेमी व 8 सेमी त्रिज्या असणाऱ्या दोन वर्तुळांच्या क्षेत्रफळांएवढे असेल तर त्या वर्तुळाची त्रिज्या किती ?

(1) 14 सेमी (2) 12 सेमी (3) 10 सेमी (4) 9 सेमी

Find the radius of a circle whose area is equal to the sum of areas of two circles with radii 6 cm and 8 cm.

(1) 14 cm (2) 12 cm (3) 10 cm (4) 9 cm

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

26. गणेशने 15% नफा घेवून एक कार सार्थकला विकली सार्थकने 5% तोटा सहन करुन ती कार अंकूरला ₹ 43,700 ला विकली तर गणेशने ती कार किती रुपयांमध्ये खरेदी केली होती ?

(1) ₹ 40,000 (2) ₹ 32,000

(3) ₹ 48,000 (4) ₹ 46,000

Ganesh sold a car to Sarthak at 15% profit, Sarthak sold car to Ankur at 5% loss for ₹ 43,700. Find the price at which Ganesh had purchased the car.

(1) ₹ 40,000 (2) ₹ 32,000

(3) ₹ 48,000 (4) ₹ 46,000

---

27. 2589*1 या संख्येला 11 ने पूर्ण भाग जाण्यासाठी * च्या जागी खालीलपैकी कोणता अंक असावा ?

(1) 3 (2) 4 (3) 7 (4) 5

2589*1 is completely divisible by 11. Which digit from below should be in place of * ?

(1) 3 (2) 4 (3) 7 (4) 5

---

28. $(5^m \div 5^{-3}) \times 5^4 = 5^{20}$ या समीकरणातील m ची किंमत काढा.

(1) 2 (2) 13 (3) 15 (4) 5

Find the value of m in the equation $(5^m \div 5^{-3}) \times 5^4 = 5^{20}$.

(1) 2 (2) 13 (3) 15 (4) 5

---

29. आगगाडी A ची लांबी x मीटर्स व वेग u किमी/तास आहे. आगगाडी B ची लांबी y मीटर्स व वेग v किमी/तास आहे. जेव्हा त्या गाड्या उलट दिशेने समांतर धावतात तेव्हा त्या परस्परांना t मिनिटात ओलांडतात पण जेव्हा त्या एकाच दिशेने समान्तर धावतात तेव्हा त्या 4t मिनिटात ओलांडतात. जर u = 50 किमी/तास, तर v ची किंमत किती ?

(1) 30 किमी/तास (2) 70 किमी/तास

(3) 40 किमी/तास (4) 50 किमी/तास

Train A has a length x metres and speed u km/hr. Train B has a length y metres and speed v km/hr. The two trains take t minutes to cross each other when they travel parallel in opposite directions and 4t minutes to cross each other when they travel in the same direction. If u = 50 km/hr, what is the value of v ?

(1) 30 km/hr (2) 70 km/hr

(3) 40 km/hr (4) 50 km/hr

Teachingninja.in

30. खालीलपैकी जास्तीत जास्त व कमीत कमी असलेल्या परिमेय संख्यामधील फरक किती राहील ?

$\frac{2}{7}, \frac{5}{8}, \frac{6}{11}, \frac{3}{5}, \frac{4}{7}$

(1) $\frac{13}{77}$ (2) $\frac{12}{35}$

(3) $\frac{24}{49}$ (4) $\frac{19}{56}$

Write difference between smallest and largest rational number between the following :

$\frac{2}{7}, \frac{5}{8}, \frac{6}{11}, \frac{3}{5}, \frac{4}{7}$

(1) $\frac{13}{77}$ (2) $\frac{12}{35}$

(3) $\frac{24}{49}$ (4) $\frac{19}{56}$

---

31. सुशांतने व्याजाच्या दरा इतक्या वर्षासाठी सरळव्याजाने ₹ 1,600 कर्ज घेतले. जर त्याने कर्ज फेडताना ₹ 784 व्याज दिले तर व्याजाचा दर काय होता ?

(1) 6 (2) 7

(3) 8 (4) 6·5

Sushant took loan of ₹ 1,600 with simple interest and years equal to the rate of interest. If he paid ₹ 784 as interest of end of loan, what was the rate of interest ?

(1) 6 (2) 7

(3) 8 (4) 6·5

---

32. एका गाडीच्या चाकाचा व्यास 3·5 m आहे. 2·2 km अंतर पूर्ण करण्यासाठी चाकाचे किती फेरे होतील ?

(1) 220 (2) 350

(3) 700 (4) 200

If diameter of wheel of vehicle is 3·5 m, then find the number of rotations of wheel to complete 2·2 km distance.

(1) 220 (2) 350

(3) 700 (4) 200

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

33. 38 ते 98 दरम्यानच्या विषमसंख्यांची बेरीज किती ?

(1) 2040 (2) 1445

(3) 1500 (4) 2160

Find the sum of odd numbers from 38 to 98.

(1) 2040 (2) 1445

(3) 1500 (4) 2160

---

34. द.सा.द.शे. 8,000 रुपयांचे 2 वर्षे मुदतीत ₹ 1,159·20 चक्रवाढ व्याज होते व 3 वर्षे मुदतीत त्याच दराने ₹ 1,800·34 होते. तर चक्रवाढ व्याजाचा दर काढा.

(1) 10% (2) 1·07%

(3) 7% (4) 8%

The compound interest on ₹ 8,000 in two years at a certain rate is ₹ 1,159·20 and in three years it is ₹ 1,800·34 at the same rate. Find the rate of interest if it is compounded annually.

(1) 10% (2) 1·07%

(3) 7% (4) 8%

---

35. शेष सिद्धांताचा उपयोग करुन $x^3 - 3x^2 + x + 1$ या बहुपदीस $x - 1$ ने भागाकार करा आणि बाकी काढा.

(1) 2 (2) – 2

(3) 0 (4) – 4

By using remainder theorem, find the remainder when $x^3 - 3x^2 + x + 1$ is divided by $x - 1$.

(1) 2 (2) – 2

(3) 0 (4) – 4

Teachingninja.in

36. 5Ω, 10 Ω आणि 30 Ω विद्युत रोधांच्या समांतर आणि एकसर जोडणी या मधील फरक किती ?

(1) 30 Ω (2) 42 Ω

(3) 10 Ω (4) 45 Ω

How much is the difference between parallel and series connection of 5 Ω, 10 Ω and 30 Ω resistances ?

(1) 30 Ω (2) 42 Ω

(3) 10 Ω (4) 45 Ω

---

37. किंमती हिरा तेजस्वीपणे चकाकतो कारण

(1) त्याला अनेक बाजूंनी पैलू (पृष्ठ) असतात

(2) प्रकाशाचे आंशिक व पूर्ण आंतरिक परावर्तन

(3) चकचकीत पृष्ठावरून प्रकाशाचे परावर्तन

(4) प्रकाशाचे अपवर्तन

The precious diamond shines brilliantly because of

(1) a large number of facets

(2) partial and total internal reflections of light

(3) reflections from the polished surface.

(4) refraction of light

---

38. वैज्ञानिक क्षेत्रात 4 जुलै, 2012 या दिनांकाचे महत्त्व काय आहे ?

(1) 'क्युरॉसिटी रोवर' मंगळवर उतरले होते

(2) 'हिग्जस् बोसॉन' (देवकण) मूलकणांचे संशोधन

(3) इस्त्रोची चंद्रयान – 1 मोहिम

(4) गुरुत्वीय लहरींचे संशोधन

What is the importance of 4th July, 2012 in scientific field ?

(1) 'Curiosity Rover' landed on Mars

(2) Discovery of 'Higg's Boson' (God particles)

(3) Chandrayan – 1 mission by ISRO

(4) Discovery of Gravitational waves

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

39. विद्युतधारा वाहून नेणाऱ्या सरळ वाहकामुळे निर्माण होणाऱ्या चुंबकीय क्षेत्राची दिशा ठरवण्यासाठी वापरला जाणारा नियम कोणता ?

(1) फ्लेमिंगच्या डाव्या हाताचा नियम (2) फ्लेमिंगच्या उजव्या हाताचा नियम

(3) उजव्या हाताच्या आंगठ्याचा नियम (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which of the following decides the direction of magnetic field created across a straight current carrying conductor ?

(1) Fleming's Left hand rule (2) Fleming's Right hand rule

(3) Right hand thumb rule (4) None of the above

---

40. केशाकर्षणशक्ति घटना नसेल तर

अ. समईची वात सतत तेवत राहणार नाही.

ब. टीपकागदाचे कार्य होणार नाही.

क. नारळाच्या झाडावरील फळात पाणी जमा होणार नाही.

ड. पाण्याचे वहन मृदामध्ये होणे शक्य नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ, ब आणि क बरोबर

(2) फक्त ब, क आणि ड बरोबर

(3) फक्त अ, ब आणि ड बरोबर

(4) अ, ब, क आणि ड सर्वच बरोबर

If capillary phenomenon did not exist then

a. thread would fail to ignite continuously.

b. the blotting paper would fail to function.

c. coconut of the coconut tree would fail to collect water.

d. moving of water inside soil would be difficult.

Answer Options :

(1) Only a, b and c are true

(2) Only b, c and d are true

(3) Only a, b and d are true

(4) All a, b, c and d are true

Teachingninja.in

41. 'लेविस' च्या म्हणण्यानुसार

'आम्ल' म्हणजे ________ .

(1) इलेक्ट्रॉन जोडी देणारा

(2) इलेक्ट्रॉन जोडी घेणारा

(3) इलेक्ट्रॉन जोडी देणारा व घेणारा

(4) वरीलपैकी एकही नाही

According to 'Lewis',

Acid is defined as ________ .

(1) Electron Pair Donor

(2) Electron Pair Acceptor

(3) Electron Pair Donor as well as Acceptor

(4) None of the above

---

42. समान रासायनिक तत्त्वेचे अणु समस्थानिके म्हणजे

अ. ज्यांच्यामध्ये सारखेच प्रोटॉनची संख्या असते.

ब. ज्यांच्यामध्ये न्यूट्रॉनची संख्या भिन्न असते.

क. ज्यांचा अणुभार क्रमांक सारखा नसतो.

ड. ज्यांच्यामध्ये प्रोटॉनची संख्या भिन्न असते.

वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) फक्त अ, ब आणि ड

Isotopes are nuclei of the same chemical element

a. have the same proton number 'Z'.

b. they differ in neutron number 'N'.

c. they differ in Atomic Mass number 'A'.

d. they have the different proton number 'Z'.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a, b and c (4) Only a, b and d

Teachingninja.in

43. खालीलपैकी कोणता धातू लोखंडाला गंजण्यापासून वाचवितो ?

(1) झिंक Zn (2) कॉपर Cu

(3) निकेल Ni (4) कॅडमियम Cd

Which of the following metal is used to prevent iron metal from rusting ?

(1) Zinc Zn (2) Copper Cu

(3) Nickel Ni (4) Cadmium Cd

---

44. विद्युतभारित कण व अणु मधील फरक हा खालील प्रमाणे असतो.

अ. सापेक्ष आकार

ब. संरचना

क. असलेला भार

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क

(3) फक्त क (4) अ, ब आणि क

The difference between ions and atoms is in

a. Relative size

b. Configuration

c. Presence of charge

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

(1) Only a and b (2) Only b and c

(3) Only c (4) a, b and c

---

45. मिश्रणातील घटकांचे गुणधर्म अंशता व्यक्त करण्यासाठी खालील परिमाणांची गरज भासते.

(1) नॉरमल परिमाण (2) मोलर परिमाण

(3) मोलल परिमाण (4) वरीलपैकी एकही नाही

The properties of a component of a mixture are expressed as partial

(1) normal quantities (2) molar quantities

(3) molal quantities (4) None of the above

Teachingninja.in

46. पेशी हा सजीवांचा मूलभूत घटक आहे, ह्याला __________ अपवाद आहे.

(1) अमिबा (2) व्हायरसेस (3) पॅरामेसियम (4) अलबूगो

The exception for the fact that the cell is the unit of structure for all living organisms is __________ .

(1) Amoeba (2) Viruses (3) Paramoecium (4) Albugo

---

47. बेडकामध्ये बाह्यश्वासोच्छवास __________ द्वारे होतो.

(1) फुप्फुस, बक्कल पोकळी आणि त्वचा

(2) रक्त, लसीका आणि मेदयुक्त द्रव्य पदार्थ

(3) घशाची पोकळी, श्वासनलिका आणि लघु श्वासनलिका

(4) फुप्फुस, शरीर आणि त्वचा

In frog, external respiration takes place in the __________ .

(1) lungs, buccal cavity and skin

(2) blood, lymph and tissue fluid

(3) pharynx, trachea and bronchi

(4) lung, body and skin

---

48. खालीलपैकी कोणता घटक फ्लोयम मधे अंतर्भूत ***नाही*** ?

(1) कंप्यानिअन सेल (2) सिव्ह ट्युब

(3) व्हेसल्स (4) सिव्ह प्लेट्स

Which of the following is ***not*** a component of phloem ?

(1) Companion cell (2) Sieve tube

(3) Vessels (4) Sieve plates

---

49. खालीलपैकी कोणता पर्याय हा कॉरडेट गटातील प्राण्यांचे वैशिष्ट्य आहे ?

(1) ट्रू सीलम (2) गुदद्वारावरील शेपटी

(3) ब्लास्टोफोर चे गुदद्वारातील परिवर्तन (4) द्विपक्षीय सममिती

What is one characteristic that separates chordates from all other animals ?

(1) True coelom (2) Post-anal tail

(3) Blastopore, which becomes the anus (4) Bilateral symmetry

---

50. वनस्पतींच्या देठामधे मुक्त अंतरावर कॅलशीयम कार्बोनेटचे स्फटिक जमा होतात त्याला __________ म्हणतात.

(1) सिस्टोलिथस (2) हिरड्या (3) अलकलॉईडस (4) टॅनिन्स

The calcium carbonate crystals are deposited at the free end of the stalk of the plant called __________ .

(1) cystoliths (2) gums (3) alkaloids (4) tannins

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

51. भारतात दरवर्षी __________ महिना राष्ट्रीय पोषण महिना म्हणून साजरा केला जाईल.

(1) डिसेंबर (2) सप्टेंबर

(3) जून (4) ऑगस्ट

In India, every year, __________ would be celebrated as the National Nutrition Month (Rashtriya Poshan Maah).

(1) December (2) September

(3) June (4) August

---

52. __________ जगातील असा एक देश जेथे स्त्रियांना चार चाकी गाडी चालवण्याची परवानगी नव्हती परंतु जून 2018 पासून तशी परवानगी देण्यात आली.

(1) इराक (2) सऊदी अरेबिया

(3) कतार (4) इरान

__________ was a country in the world where women are not allowed to drive a four wheeler but from June 2018 onwards they were allowed to drive.

(1) Iraq (2) Saudi Arabia

(3) Qatar (4) Iran

---

53. 2017 मध्ये मुंबईतील कोणत्या स्थानिक रेल्वे स्थानकाने सर्व महिला कर्मचारी असण्याचा विक्रम नोंदवला ?

(1) परेल (2) माटुंगा

(3) दादर (4) माहिम

Which local railway station in Mumbai created a record for having all-women staff in the year 2017 ?

(1) Parel (2) Matunga

(3) Dadar (4) Mahim

---

54. ऑक्सिटोसिन हे नैसर्गिक हॉर्मोन __________ या ग्रंथी मधून स्रवते.

(1) पिच्युटरी (पियुषिका) (2) थायरॉईड (कंठग्रंथी)

(3) ॲड्रेनल (मुत्रपिंडाजवळील ग्रंथी) (4) ओव्हरीज्

Oxytocin is natural hormone secreted by __________ glands.

(1) Pituitary (2) Thyroid

(3) Adrenal (4) Ovaries

Teachingninja.in

55. नोमॅडीक एलिफंट हे भारत आणि __________ मधील वार्षिक संयुक्त लष्करी अभ्यासाचे नाव आहे.

(1) म्यानमार

(2) थायलंड

(3) मंगोलिया

(4) श्रीलंका

Nomadic Elephant is a joint annual military exercise between India and ________ .

(1) Myanmar

(2) Thailand

(3) Mongolia

(4) Sri Lanka

---

56. 'शिवाजी कोण होता ?' या पुस्तकाचे लेखक __________ आहेत.

(1) नरेंद्र दाभोळकर

(2) एम.एम. कलबुर्गी

(3) गोविंद पानसरे

(4) गौरी लंकेश

'Who was Shivaji ?' is a book written by __________ .

(1) Narendra Dabholkar

(2) M.M. Kalburgi

(3) Govind Pansare

(4) Gauri Lankesh

---

57. मोदी सरकारने 2014 मध्ये आर.ए.एक्स. फोन लाईन्सची संख्या 1300 वरून _________ इतकी वाढवली.

(1) 2600 (2) 4000

(3) 3000 (4) 5000

Modi government increased the number of RAX phone lines from 1300 to _________ in 2014.

(1) 2600 (2) 4000

(3) 3000 (4) 5000

Teachingninja.in

58. पुढीलपैकी कोणते विधान ***सत्य*** आहे ?

अ. गगनयान हा भारताचा पहिला मानव अंतराळ मोहिमेचा प्रकल्प आहे.

ब. याद्वारा 3 अंतराळ यात्रींना अवकाशात महिना भरासाठी पाठविले जाईल आणि त्यांचे प्रशिक्षण भारत तसेच परदेशात होईल.

क. सध्या (सप्टे. 2018) इसरोचे प्रमुख के. सिवन आहेत.

ड. इसरोने डॉ. व्ही ललितांबिका यांच्याकडे अंतरिक्षच्या कार्यक्रमाचे प्रमुख म्हणून जबाबदारी सोपवली आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब, क आणि ड (2) फक्त अ, ब आणि क
(3) फक्त अ, क आणि ड (4) फक्त अ आणि क

Which of the following statements are ***true*** ?

a. Gaganyan is India's first manned space flight.

b. It will send 3 human beings into a space for a month long period and they will be trained in India and abroad.

c. At present (Sep. 2018) ISRO Chairman is K. Sivan.

d. ISRO has deputed Dr. V. Lalithambika to lead astronaut programme.

Answer Options :

(1) a, b, c and d (2) Only a, b and c
(3) Only a, c and d (4) Only a and c

---

59. जलालुद्दीन हक्कानी हा __________ या दहशतवादी गटाचा सदस्य होता.

(1) अल कायदा (2) हिजबुल्ला
(3) अफगान मुजाहिदीन, तालिबान (4) हमास

Jalaluddin Haqqani was a member of the __________, a terrorist group.

(1) Al Qaida (2) Hezbollah
(3) Afghan Mujahideen, Taliban (4) Hamas

---

60. पुढीलपैकी ***अयोग्य*** विधान शोधा.

(1) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या विस्तारीत सुरक्षा परिषदेतील भारताच्या उमेदवारीस सायप्रसने पाठिंबा दिला आहे.

(2) सायप्रस युरोपीय संघाचा सदस्य असून युरो हे त्याचे चलन आहे.

(3) सायप्रस कॉमनवेल्थ सदस्य आहे.

(4) सायप्रसने भारताच्या आण्विक पुरवठा गटातील सदस्यत्वासाठी विरोध केला आहे.

Find out the ***incorrect*** statement from the below.

(1) Cyprus has supported India's candidature for an expanded UN Security Council.

(2) Cyprus is part of European Union and Euro is its currency.

(3) Cyprus is member of Commonwealth.

(4) Cyprus has opposed India's candidature for the Nuclear Suppliers' Group.

Teachingninja.in

61. खालीलपैकी कोणता प्रकार ऑनलाईन पर्यावरण आणि डिजीटल मिडियाशी संबंधीत योग्य आणि नैतिक अन्वेषण करण्यास उपयोगी ठरतो ?

(1) सायबरइथिक्स (2) सायबरसेफ्टी

(3) सायबरसीक्युरीटी (4) सायबरलॉ

Which of the following is used for exploring appropriate and ethical behaviours related to online environments and digital media ?

(1) Cyberethics (2) Cybersafety

(3) Cybersecurity (4) Cyberlaw

---

62. संगणक विश्वामध्ये ट्रोजन खालीलपैकी कशाच्या संदर्भित आहे ?

(1) व्हायरस (2) मालवेअर

(3) वर्म (4) स्पायवेअर

In Computer World Trojan refers to

(1) Virus (2) Malware

(3) Worm (4) Spyware

---

63. खालीलपैकी कोणता ॲण्टीव्हायरस प्रोग्राम ***नाही*** ?

(1) नॉर्टन (2) ट्रोजन हॉर्स

(3) क्वीक हील (4) के7

Which of the following is ***not*** an antivirus program ?

(1) Norton (2) Trojan Horse

(3) Quick Heal (4) K7

---

64. ____________ ही राज्य, देश, किंवा संपूर्ण जग व्यापणारी डेटा संचार व्यवस्था आहे.

(1) मॅन (2) वॅन

(3) लॅन (4) वरीलपैकी एकही नाही

A ___________ is a data communication system spanning states, countries, as the whole world.

(1) MAN (2) WAN

(3) LAN (4) None of the above

---

65. इंटरनेटमध्ये पहिले शोध इंजिन कोणते आहे ?

(1) गुगल (2) अर्चाई

(3) अल्टाव्हिस्टा (4) डब्लू.ए.आय.एस.

Which is the first search engine in internet ?

(1) Google (2) Archie

(3) Altavista (4) WAIS

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

66. 'व्यास सन्मान' हा साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार __________ फाऊंडेशन तर्फे दिला जातो.

(1) आकांक्षा (2) के.के. बिरला

(3) अमृत (4) जे.सी.बी. साहित्य

The literary award 'Vyas Samman' is given by the __________ foundation.

(1) Akanksha (2) K.K. Birla

(3) Amrit (4) J.C.B. literature

---

67. अर्जुन पुरस्कार, राष्ट्रीय क्रीडा पुरस्कार __________ संस्थापित झाला.

(1) 1951 (2) 1961

(3) 1974 (4) 1978

Arjuna awards, the national sports award, was instituted in the year

(1) 1951 (2) 1961

(3) 1974 (4) 1978

---

68. साहित्य अकादमीने साहित्यिक पुरस्कार देण्यासाठी 24 भाषांना मान्यता दिली आहे. भारतीय राज्यघटनेच्या आठव्या अनुसूचीमधील 22 भाषा अधिक इंग्रजी अधिक __________ .

(1) भोजपूरी (2) भोटी

(3) राजस्थानी (4) तुळू

The Sahitya Akademi recognises 24 languages for conferring literary awards – 22 languages listed in Indian Constitution (8th Schedule) plus English plus __________ .

(1) Bhojpuri (2) Bhoti

(3) Rajasthani (4) Tulu

---

69. ज्योती सुरेखा वेनम यांचा ऑगस्ट 2018 मधील तिरंदाजीच्या जागतिक क्रमवारीत __________ क्रमांक आहे.

(1) 14वा (2) 24वा

(3) 54वा (4) 34वा

Jyothi Surekha Vennam, has a world ranking of __________ in archery, as of August 2018.

(1) 14 (2) 24

(3) 54 (4) 34

Teachingninja.in

70. "ऑल द लाईव्ज वी नेव्हर लिव्हड्" या ________ यांनी लिहीलेल्या पुस्तकाचा समावेश 2018 च्या जेसीबी साहित्य पुरस्काराच्या दहा पुस्तकांच्या मोठ्या निवड यादीत (लाँगलिस्ट) करण्यात आला आहे.

(1) नयनतारा सहगल (2) अनुराधा रॉय

(3) चंद्रहास चौधरी (4) शुभांगी स्वरूप

"All the lives we never lived" is a book written by ________, included in the longlist of ten books for the JCB prize for literature 2018.

(1) Nayantara Sahagal (2) Anuradha Roy

(3) Chandrahas Choudhary (4) Shubhangi Swarup

---

71. पहिला राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्कार ________ यांना देण्यात आला.

(1) लिएंडर पेस (2) मेरी कोम

(3) सायना नेहवाल (4) विश्वनाथन आनंद

The first Rajiv Gandhi Khel Ratna award was given to ________ .

(1) Leander Paes (2) Mary Kom

(3) Saina Nehwal (4) Vishwanathan Anand

---

72. 2017 चा 'टाटा लिटरेचर लाईव्ह ! लाईफटाईम अचिव्हमेंट अॅवॉर्ड (जीवन गौरव पुरस्कार) कोणाला मिळाला ?

(1) अनिल धारेकर (2) गिरीश कर्नाड

(3) अमिताव घोष (4) किरण नगरकर

Who received the Tata Literature Live ! Lifetime Achievement Award for 2017 ?

(1) Anil Dharekar (2) Girish Karnad

(3) Amitav Ghosh (4) Kiran Nagarkar

---

73. 2017 च्या ज्ञानपीठ पुरस्कार विजेत्या कृष्णा सोबती यांचा जन्म 1925 साली, आता पाकिस्तान मध्ये असलेल्या पूर्वीच्या पंजाबच्या ________ जिल्ह्यामध्ये झाला.

(1) गुजरात (2) गुजरानवाला

(3) झेलम (4) लाहोर

Krishna Sobti, the winner of the Gnyanpeeth award 2017, was born in ________ district of erstwhile Punjab, now in Pakistan, in 1925.

(1) Gujarat (2) Gujranwala

(3) Jhelum (4) Lahore

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

74. महाराष्ट्र सरकारने दिलेल्या 'शिव छत्रपती क्रीडा पुरस्कारांतर्गत' बिभीषण पाटील यांना ________ मधील त्यांच्या कामगिरी बद्दल 2016 – 17चा जीवन गौरव पुरस्कार देण्यात आला.

(1) कबड्डी (2) मल्लखांब

(3) खो-खो (4) पॉवर आणि बॉडी बिल्डींग

Under the 'Shiv Chhatrapati Krida Puraskar' given by the Government of Maharashtra Bibhishan Patil got the lifetime achievement award for 2016 – 17 for his achievement in ________ .

(1) Kabaddi (2) Mallakhamb

(3) Kho-Kho (4) Power and Body building

75. वैयक्तिक आणि सांघिक खेळांसाठीचा राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्कार प्राप्त करणार पॅरालिम्पिक्स मधील पहिला भारतीय खेळाडू कोण ?

(1) मरीयाप्पन थंगवेलू (2) देवेंद्र झाझरिया

(3) दीपा मलिक (4) वरुण सिंग भाटी

Who is the first Indian paralympian to receive Rajiv Gandhi Khel Ratna award in sports and games ?

(1) Mariyappan Thangavelu (2) Devendra Jhajharia

(3) Deepa Malik (4) Varun Singh Bhati

76. खालीलपैकी कोणता भाग हा माहिती अधिकार अधिनियम, 2005 मध्ये समाविष्ठ ***नाही*** ?

(1) लॉग बुक (2) सॅम्पल डैटा

(3) फेसीमील (प्रतिकृती) (4) वरीलपैकी काही नाही

Which of the following is ***not*** a part of information under RTI, 2005 ?

(1) Log Book (2) Sample Data

(3) Facsimile (4) None of the above

Teachingninja.in

77. "माहिती अधिकाऱ्याच्या कायद्याअंतर्गत" "सक्षम अधिकारी" निवडून योग्य जोड्या लावा.

	अ		*ब*
अ.	सर्वोच्च न्यायालय	I.	अध्यक्ष
ब.	लोकसभा	II.	उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमुर्ति
क.	राज्य विधानसभा	III.	भारताचे मुख्य न्यायमुर्ति
ड.	उच्च न्यायालय	IV.	सभापति

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	II	III	I	IV

Under "Right to Information Act" match the following regarding "Competent Authorities".

	A		*B*
a.	Supreme Court	I.	Chairman
b.	House of People	II.	Chief Justice of High Court
c.	Council of States	III.	Chief Justice of India
d.	High Court	IV.	Speaker

Answer Options :

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	II	III	I	IV

Teachingninja.in

78. जर भारतामध्ये माहिती अधिकाराचा इतिहास लक्षात घेतला तर असे आढळते की सदर मोहिम ही ________ यांच्या नेतृत्वा खाली राजस्थान येथे सुरू करण्यात झाली.

(1) शुभेन्दू रॉय (2) हर्ष मंदार
(3) अरूणा रॉय (4) हर्ष राजबिहारी

If we see the history of Right to Information in India, we find that, a campaign was started under the leadership of ________ in Rajasthan.

(1) Subhendu Roy (2) Harsh Mander
(3) Aruna Roy (4) Harsh Rajbihari

---

79. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 मधील कोणते प्रकरण राज्य माहिती आयोगाशी संबंधित आहे ?

(1) प्रकरण तीन (2) प्रकरण चार
(3) प्रकरण पाच (4) प्रकरण सहा

Which Chapter of Right to Information Act, 2005 deals with the State Information Commission ?

(1) Chapter III (2) Chapter IV
(3) Chapter V (4) Chapter VI

---

80. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 अंतर्गत "अभिलेख" म्हणजे :

अ. कोणताही दस्तऐवज, हस्तलिखित व फाईल.
ब. एखाद्या दस्तऐवजाची कोणतीही मायक्रोफिल्म, मायक्रोफिश आणि प्रतिरूप प्रत.
क. अश्या मायक्रोफिल्म मध्ये संग्रहीत केलेल्या प्रतिमेची किंवा प्रतिमेची कोणतीही नक्कल (मग ती परिवर्धित केलेली असो वा नसो).
ड. संगणकाद्वारे किंवा कोणत्याही इतर उपकरणाद्वारे तयार केलेले कोणतेही इतर साहित्य, यांचा समावेश होतो.

वरील कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त क आणि ड (4) अ, ब, क आणि ड

As per Right to Information Act, 2005, "record" includes :

a. any document, manuscript and file
b. any microfilm, microfiche and facsimile copy of a document
c. any reproduction of image or images embodied in such microfilms
d. any other material produced by a computer or any other device

Which of the statements given above are correct ?

Answer Options :

(1) Only a and b (2) Only b and c
(3) Only c and d (4) a, b, c and d

Teachingninja.in

81. "महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमांच्या" अंतर्गत "नियत कालमर्यादा" कोणत्या कलमाखाली अधिसूचित केली जाते ?

(1) कलम 2

(2) कलम 3

(3) कलम 4

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

According to the provisions of "Maharashtra Right to Public Service Act" under which section "Prescribed time limit" is notified ?

(1) Section 2

(2) Section 3

(3) Section 4

(4) None of the above

---

82. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या कोणत्या कलमांत आयोगाचे अधिकार व कार्य विहीत केली आहेत ?

(1) कलम 12

(2) कलम 17

(3) कलम 22

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The Maharashtra Right to Public Services Act, 2015, by which section mentioned powers and functions of Commission ?

(1) Section 12

(2) Section 17

(3) Section 22

(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

83. खालील विधाने विचारात घ्या :

विधान I : महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 कलम 8 अंतर्गत प्रथम अपील प्राधिकारी म्हणून कार्य करण्यासाठी पदनिर्देशित अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा वरिष्ठ दर्जा असलेल्या, गट "ब" दर्जाच्या किवा त्याच्या समकक्ष दर्जाच्या अधिकाऱ्याची नियुक्ती सार्वजनिक प्राधिकरण करील.

विधान II : देखरेख अधिकारी म्हणून कार्य करण्यासाठी पद निर्देशित अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कनिष्ठ दर्जा असलेल्या व्यक्तीची नियुक्ती सार्वजनिक प्राधिकरण करील.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान II बरोबर, I चूक (2) विधान I बरोबर, II चूक
(3) दोन्ही विधाने बरोबर (4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements :

Statement I : The Public Authority shall appoint an officer not below the rank of Group 'B' or its equivalent rank who is superior in rank to the Designated officer to act as First Appellate Authority under Section 8 of the Act.

Statement II : The Public Authority shall appoint an officer who is superior but below the rank of Designated officer to act as a first Monitoring officer.

Answer Options :

(1) Statement II is correct, I is incorrect (2) Statement I is correct, II is incorrect
(3) Both statements are correct (4) Both statements are incorrect

---

84. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या अनुषंगाने वेगळेपण ओळखा.

(1) पारदर्शक (2) कार्यक्षम
(3) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य (4) समयोचित

Find oddman out regarding the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015.

(1) Transparent (2) Efficient
(3) Freedom to expression (4) Timely

---

85. माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 मधील प्रसारित करणे या शब्दाबद्दल कलम 4 च्या स्पष्टीकरणाच्या अनुषंगाने वेगळेपण ओळखा.

(1) शासकीय अधिकारी (2) सार्वजनिक घोषणा
(3) इन्टरनेट (4) सूचना फलक

Find oddman out regarding explanation of the word disseminated in Section 4 of the Right to Information Act, 2005.

(1) Government officer (2) Public announcement
(3) Internet (4) Notice Boards

Teachingninja.in

86. 'अभिनव भारत' या गुप्त क्रांतिकारी संघटनेची स्थापना कोणी केली ?

(1) बाळ गंगाधर टिळक (2) चाफेकर बंधु
(3) लहुजी साळवे (4) वि.दा. सावरकर

Who formed a secret revolutionary organization, 'Abhinav Bharat' ?

(1) Bal Gangadhar Tilak (2) Chaphekar Brothers
(3) Lahuji Salve (4) V.D. Savarkar

---

87. शेरशहाच्या प्रशासन व्यवस्थेमध्ये 'सरकार' चा महत्त्वाचा अधिकारी __________ होता.

(1) मुन्सीफ-इ-मुन्सीफन (2) दिवाण-इ-बरीद
(3) दिवाण-इ-रसालत (4) दिवाण-इ-विझारत

In Shershah's Administration important official of 'Sarkar' was __________

(1) Munsif-i-Mansifan (2) Diwan-i-Barid
(3) Diwan-i-Rasalat (4) Diwan-i-Wizarat

---

88. खालीलपैकी कोणत्या अटी शाह शुजा उद्दौला याने अलाहाबाद तहात मान्य केल्या होत्या ?

अ. अलाहाबाद व कोरा हे जिल्हे नवाब शुजा उद्दौलाने शाह आलमकडे द्यावे.
ब. बंगालची पूर्णसत्ता हाती घेतली तर कंपनीचे खरे रूप समोर येईल आणि त्यास्थितित संपूर्ण भारत कंपनीच्या विरोधात एकत्र येईल.
क. नुकसान भरपाई म्हणून शुजा उद्दौलाने 50 लाख रुपये कंपनीला झावेत.
ड. कंपनीच्या संचालकांनी दुहेरी प्रशासन समाप्त करण्याचा निर्णय घेतला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरील सर्व (2) फक्त ब
(3) फक्त ड (4) फक्त अ आणि क

Which of the following conditions were confirmed by Shah Shuja-ud-Daulah at Allahabad Treaty ?

a. Nawab Shuja ud-Daulah surrendered Allahabad and Kora districts to Shah Alam.
b. Open assumption of authority would have brought the Company in its true colours might have achieved the miracle of uniting while India against the Company and the embroil them in war.
c. Shuja ud-Daulah agre to pay rupees 50 lakhs to Company as war indemnity.
d. Court of directors decided to end the dual system of administration.

Answer Options :

(1) All of the above (2) Only b
(3) Only d (4) Only a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

89. अकबराने फतेहपुर सीकरी या नवीन शहराची स्थापना ________ यांचा सन्मान करण्यासाठी केली.

(1) सलिम चिस्ती (2) अबुल फजल

(3) निझाम-अल-उद्दीन (4) हुमायूँ

Akbar laid the foundation of the new city Fatehpur Sikri in the honour of ________ .

(1) Salim Chisti (2) Abul Fazl

(3) Nizam-al-Din (4) Humayun

---

90. मराठा साम्राज्य विस्तारासाठी शाहुने राघोजी भोसले यांना कोणत्या प्रदेशाचे वाटप केले होते ?

अ. बंगाल, बिहार

ब. ओरिसा

क. डेक्कन, साउथ सातारा

ड. मालवा, गुजरात

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरील सर्व (2) फक्त क

(3) फक्त ब (4) फक्त अ आणि ब

Which provinces had allotted by Shahu to Raghoji Bhosale for expansion of Maratha Raj ?

a. Bengal, Bihar

b. Orissa

c. Deccan, South Satara

d. Malva, Gujarat

Answer Options :

(1) All of the above (2) Only c

(3) Only b (4) Only a and b

---

91. दूरसंवेदन हे कशाचे प्रभावी व अचूक अत्याधुनिक तंत्रज्ञान आहे ?

(1) जलसिंचन (2) कृषि

(3) नागरी नियोजन (4) सर्वेक्षण

Remote sensing is one of the effective and accurate modern technique of what ?

(1) Irrigation (2) Agriculture

(3) Urban Planning (4) Surveying

Teachingninja.in

92. टेन डिग्री चॅनेल (Ten Degree Channel) कोणत्या बेटांच्या दरम्यान आहे ?

(1) छोटे निकोबार आणि मोठे निकोबार

(2) छोटे निकोबार आणि कार निकोबार

(3) छोटे अंदमान आणि कार निकोबार

(4) छोटे अंदमान आणि छोटे निकोबार

Ten Degree Channel is between which of the islands ?

(1) Little Nicobar and Great Nicobar

(2) Little Nicobar and Car Nicobar

(3) Little Andman and Car Nicobar

(4) Little Andman and Little Nicobar

---

93. खालील जोड्या लावा :

	वन उद्याने		*जिल्हा*
अ.	हिमायतबाग	I.	जळगांव
ब.	पाल	II.	बुलढाणा
क.	प्रताप सिंग	III.	औरंगाबाद
ड.	राणी बाग	IV.	सातारा

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	III	I	IV	II
(2)	III	IV	I	II
(3)	III	I	II	IV
(4)	III	II	I	IV

Match the following :

	Forest Parks		*District*
a.	Himayatbagh	I.	Jalgaon
b.	Pal	II.	Buldhana
c.	Pratap Singh	III.	Aurangabad
d.	Rani Bag	IV.	Satara

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	III	I	IV	II
(2)	III	IV	I	II
(3)	III	I	II	IV
(4)	III	II	I	IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

94. प्राकृतिक विविधतेमुळे कोकणचे कोणते दोन उपविभाग आहेत ?

(1) उत्तर व दक्षिण कोकण

(2) खलाली व वलाली

(3) मुंबई, ठाणे व रायगड

(4) रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग

In which two parts Konkan region is divided due to physical diversity.

(1) North and South Konkan

(2) Khalali and Walali

(3) Mumbai, Thane and Raigad

(4) Ratnagiri and Sindhudurg

---

95. खालीलपैकी कोणते वाळवंट सोडियम नायट्रेटच्या साठ्यासाठी प्रसिद्ध आहे ?

(1) गोबी

(2) सहारा

(3) कलहरी

(4) अटाकामा

Which one of the following deserts is famous for the deposits of Sodium Nitrate ?

(1) Gobi

(2) Sahara

(3) Kalahari

(4) Atacama

---

96. संसदीय शासन पद्धतीचा प्रमुख लाभ ________ हा आहे.

(1) कार्यकारी मंडळ आणि कायदेमंडळ स्वतंत्रपणे कार्य करतात

(2) त्यामुळे धोरणामध्ये सातत्य राहते आणि ती अधिक कार्यक्षम असते

(3) कार्यकारी मंडळ हे कायदेमंडळास जबाबदार राहते

(4) शासनाचा प्रमुख हा निवडणूकीशिवाय बदलला जावू शकत नाही

The main advantage of the parliamentary form of government is that

(1) the executive and legislature work independently.

(2) it provides continuity of policy and is more efficient.

(3) the executive remains responsible to the legislature.

(4) the head of the government cannot be changed without election.

Teachingninja.in

97. राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश ___________ या हेतूसाठी करण्यांत आला.

(1) सामाजिक अन्यायापासून दुर्बल घटकांना वाचविणे

(2) मूलभूत हक्कांच्या दुरुपयोगास रोखणे

(3) घटनाबाह्य आणि विध्वंसक कृत्यांना नियंत्रणात ठेवणे

(4) मार्गदर्शक तत्त्वांना मूलभूत हक्कांपेक्षा अधिक प्राधान्य देणे

The Fundamental Duties were included in the Constitution for the purpose of

(1) to protect the weaker section from social injustice.

(2) to prevent abuse of Fundamental Rights.

(3) to curb subversive and unconstitutional activities.

(4) to accord priority to Directive principles over Fundamental Rights.

---

98. "अधिकार म्हणजे समाज जीवनाच्या अशा अटी आहेत की, ज्याशिवाय कोणतीही व्यक्ति स्वत:चा सर्वांगीण विकास करू शकत ***नाही***." असे कोणी म्हटले ?

(1) प्रो. लास्की (2) डॉ. गॉर्नर

(3) जॉन लॉक (4) थॉमस हॉब्ज

Who said "Rights are such conditions of the social life, without which a person ***cannot*** make all-round development" ?

(1) Prof. Laski (2) Dr. Garner

(3) John Locke (4) Thomas Hobbes

---

99. विधानपरिषद नष्ट करण्याचा किंवा निर्माण करण्याचा केलेला कायदा हा घटनादुरुस्तीचा कायदा आहे, असे मानले जाणार ***नाही***, हे भारतीय संविधानाचा कोणत्या कलमामध्ये स्पष्ट करुन सांगितले आहे ?

(1) कलम 169(1)

(2) कलम 169(2)

(3) कलम 169(3)

(4) कलम 168(2)

In which Article of the Indian Constitution, does it mean that the law to abolish or create a legislative council is ***not*** a law of Constitutional Amendment ?

(1) Article 169(1)

(2) Article 169(2)

(3) Article 169(3)

(4) Article 168(2)

Teachingninja.in

100. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. मुंबई ग्राम पंचायत अधिनियम, 1958 मधील कलम 6 मध्ये ग्रामसभेची तरतूद आहे.

ब. 73व्या घटनादुरुस्ती कायद्यातील कलम 243 अनुसार ग्राम सभेला संवैधानिक अधिकार आहेत.

क. ग्राम सभेला निवडणूक नसते.

ड. ग्राम पंचायतचे सर्व मतदार हे ग्राम सभेचे सभासद असतात.

वरीलपैकी कोणते विधाने सत्य आहेत ?

(1) फक्त अ, ब आणि क

(2) फक्त ब, क आणि ड

(3) फक्त क, ड आणि अ

(4) वरील सर्व

Consider the following statements :

a. There is a provision of Gram Sabha in Section 6 of the Mumbai Gram Panchayat Act, 1958.

b. According to Article 243 of the 73rd Constitutional Amendment Act, the Gram Sabha has Constitutional Rights.

c. Gram Sabha has no Election.

d. All the voters of Gram Panchayat are members of the Gram Sabha.

Which of the statements given above are correct ?

(1) Only a, b and c

(2) Only b, c and d

(3) Only c, d and a

(4) All of the above

Teachingninja.in

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्रीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in